

Raportul Biroului Executiv al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova pentru anul 2018

Activitatea Biroului Executiv al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în anul 2018 s-a desfășurat conform cadrului normativ-legislativ (Legea Republicii Moldova cu privire la CCI) în vigoare, având ca scop îndeplinirea Programului de activitate al CCI pentru anii 2017-2022, aprobat la Congresul IV din 10 august 2017.

Pe parcursul unui an, Biroul Executiv a realizat o serie de activități axate pe îmbunătățirea cooperării cu organizațiile membre ale instituției, extinderea gamei de servicii pentru mediul de afaceri, consolidarea interacțiunii cu autoritățile publice, stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenții economici autohtoni și din străinătate, etc.

Pe parcursul perioadei de referință colaboratorii CCI au organizat mai multe activități, atât în țara, cât și peste hotare, au analizat situația și dificultățile cu care se confruntă membrii CCI, identificând și propunând măsurile necesare pentru soluționarea lor. În acest interval de timp, membrii Biroului Executiv s-au întrunit de 10 ori în ședințe ordinare. Deciziile luate de Biroul Executiv în perioada dată au influențat nemijlocit activitatea sistemului cameral, având totodată un impact pozitiv asupra membrilor CCI și asupra mediului de afaceri din țară.

CCI are o colaborare eficientă cu organizațiile membre. Astfel, membrii instituției camerale au fost informați la timp despre evenimentele desfășurate, prin intermediul noutăților publicate pe pagina oficială a CCI, poșta electronică și informațiile diseminate în presă.

În mod constant s-a desfășurat activitatea de control privitor la plata cotizațiilor de membru.

Cel mai frumos și așteptat eveniment al anului curent a fost Centenarul CCI. În anul 2018, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova sărbătorește Centenarul fondării instituției camerale la Chișinău. Astfel, la data de 5 octombrie curent, CCI a RM a organizat un eveniment de amploare la care au participat peste 450 de persoane din circa 20 de state (Federația Rusă, Italia, Bulgaria, Republica Belarus, România, Grecia, Ucraina, Kazakhstan etc.).

La eveniment au fost prezenți: Iurie LEANCĂ, Viceprim-ministru pentru Integrare Europeană; Mircea SNEGUR, ex-președinte al Republicii Moldova; Petru LUCINSCHI, ex-președinte al Republicii Moldova; Gheorghe CUCU, președinte de onoare a CCI a RM; Dumitru POSTOVAN, președintele Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI a RM, reprezentanți ai corpului diplomatic; președinții Camerelor de Comerț și Industrie și președinții Curților de Arbitraj Comercial Internațional din peste 20 de state, fostul membru al Cabinetului de Miniștri al Greciei, Spyridon Flogaitis, Giuliano Amato, ex Prim-Ministru al Italiei, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, delegații oficiale, membri ai CCI a RM ș.a.

Tot în cadrul acestui eveniment a fost celebrată și aniversarea a 25 de ani de la crearea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI a RM, care a presupus prezentarea rezultatelor Curților de Arbitraj din mai multe state, precum și specificul acestora.

De asemenea, în cadrul marelui eveniment, și-au desfășurat lucrările alte 3 paneele:

– Summit-ul Președinților Camerelor de Comerț și Industrie din spațiul CSI, care a întrunit conducătorii Camerelor din CSI;

– Întrevederi de afaceri bilaterale;

– Ședința Consiliului Consultativ al Conducătorilor Camerelor de Comerț și Industrie a țărilor membre CSI în domeniul arbitrajului comercial internațional.

Un alt moment important din cadrul evenimentului a fost și punerea în circulație a plicului poștal cu marcă fixă „Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova – 100 de ani de la fondare”. Proiectul a fost realizat în cooperare cu Poșta Moldovei.

Una din sarcinile prioritare ale CCI a RM rămâne a fi stabilirea unui dialog permanent și parteneriate cu organele de stat și cele private.

Astfel, în perioada de referință, CCI a asigurat organizarea a circa 8 ședințe a Grupului de lucru nr. 6 „Dezvoltarea Pieței Muncii” în cadrul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, președinția căruia o deține instituția camerală de la finele anului 2017.

În cadrul primei ședințe a Grupului de lucru, a fost examinat proiectul de lege ”Cu privire la promovarea ocupării forței de muncă”, elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și proiectul ”Metodologiei de elaborare a calificărilor”, elaborată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. De asemenea, s-a discutat

și despre importanța ghidării și orientării în carieră; evaluarea programelor de studii; observatorul pieții muncii; legea uceniciei etc.

Cu scopul de a asigura un dialog constructiv între business și autoritățile publice, de a elabora propuneri de îmbunătățire a legislației în vigoare și de a aproba în baza acestora decizii eficiente de reglementare care vizează protejarea antreprenoriatului autohton și dezvoltarea potențialului de export al agriculturii, industriei și serviciilor, propagarea experienței autohtone și europene în condițiile de acțiune a ZLSAC (Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător), stabilirea relațiilor de durată între cercurile de afaceri din Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și pentru a furniza informații- consilia întreprinderile, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii, în activitatea lor de afaceri, au fost convocate mai multe ședințe ale Comitetelor de Antreprenoriat de pe lângă CCI a RM, atât comune cât și sectoriale.

În cadrul ședințelor au fost abordate următoarele tematici: *Examinarea proiectului de lege "Cu privire la promovarea ocupării forței de muncă"; Exportul producției avicole; Oportunitățile de afaceri în sistemul penitenciar din RM; Sectorul industrial-oportunități de dezvoltare, probleme și soluții; Evoluțiile în implementarea Acordului de Comerț Liber între Republica Moldova și Republica Turcia; Situația curentă aferentă negocierii Acordului de Comerț Liber între Republica Moldova și Republica Chineză; Realizările Serviciului Vamal în domeniul certificării originii, implicit implementarea procedurilor simplificate în domeniul originii, precum cea de Exportator aprobat; Examinarea proiectului de lege "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative ce țin de de criminalizarea mediului de afaceri" ș.a.*

La începutul anului, o ședință a Comitetului pentru Antreprenoriat în Industrie a fost organizată cu succes în cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova. În cadrul ședinței au fost abordate un șir de subiecte sectoriale, cum ar fi aplicarea prevederilor Regulamentului privind subvenționarea creării locurilor de muncă, definitivarea Strategiei pentru dezvoltarea Republicii Moldova 2019-2030, taxele vamale la materia primă pentru producători, lipsa forței de muncă, transparența în achizițiile publice, calitatea produselor, etc. La ședința a fost prezent Chiril Gaburici, Ministrul Economiei și Infrastructurii care a avut un dialog efficient și constructiv cu mediul de afaceri prezent la eveniment.

În calitate de promotor al antreprenorului autohton, CCI a RM, în perioada anului 2018, a participat la ședințe ale Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și ședințe ale Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător pe lângă Ministerul Economiei și Infrastructurii, în calitate de membru al acestuia.

La finele lunii ianuarie a.c., Programul USAID pentru Reforme Structurale în Moldova a lansat un nou Program, ce are drept scop: (i) îmbunătățirea mediului de

afaceri și comerț în Moldova prin sprijinul acordat instituțiilor guvernamentale și sectorului privat în implementarea mecanismelor de liberalizare și modernizare a comerțului; (ii) realizarea reformelor structurale de reglementare și stimulare a afacerilor; și (iii) îmbunătățirea comunicării strategice dintre sectoarele public și privat prin dezvoltarea dialogului reciproc, a consolidării și cooperării strânse cu organizațiile profesionale, în special cu cele din domeniul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), precum și cu mediile de informare, în special cu presa economică.

În baza unui contract semnat între CCI a RM și Programul USAID, Camera fiind parte componentă a Programului, a fost organizată în regiunea de nord a țării, la Bălți, prezentarea Programului pentru Reforme Structurale în Moldova. La eveniment au participat peste 150 de agenți economici autohtoni din municipiul Bălți și alte 10 raioane din partea de nord a țării (Soroca, Rîșcani, Fălești, Florești, Sîngerei, Glodeni, Edineț, Ocnîța, Dondușeni, Briceni), precum și reprezentanții autorităților publice locale.

De asemenea, Camera a organizat în acest an, în parteneriat cu USAID (compania „Date Inteligente” SRL), 11 focus grupuri în vederea examinării oportunităților de afaceri și problemelor cu care se confruntă mediul de afaceri în regiuni.

CCI a organizat 2 evenimente de Lansare a Ghișeului Unic de gestionare și eliberare a actelor permise, care este finanțat de Banca Mondială, prin intermediul Proiectului Ameliorarea Competitivității II. Evenimentele au avut loc în cadrul campaniei de informare, realizată de USAID prin intermediul Programului de Reforme Structurale în Moldova.

În toamna acestui an, Camera a coordonat realizarea a 5 mese rotunde regionale „Controlul de stat pe hîrtie și în practică: Soluțiile businessului pentru diminuarea riscurilor de corupție în procesul controlului de stat”, desfășurată în parteneriat cu IDIS „Viitorul”, în cadrul proiectului "MOLDOVA: advocating for a business-led anti-corruption agenda, Phase 2".

Instituția a organizat și a participat la Sesiunea de inițiere a experților Camerei în vederea implementării modelelor și instrumentelor proiectului comun al CCI a RM și HELVETAS Swiss Intercooperation, SDC „Crearea locurilor de muncă prin intermediul sistemelor îmbunătățite de piață” și la sesiunea de consultări privind lansarea proiectului.

În contextul studierii implementării modelelor funcționale de antreprenoriat social (înregistrarea întreprinderilor, serviciile prestate, sursele de finanțare, sustenabilitatea întreprinderilor sociale), Camera a participat în toamna acestui an la un schimb de

experiență în domeniul activității de antreprenariat social în regiunea Veneto, Italia, realizată în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale diasporei Republicii Moldova” (D.O.M.D.E), implementat de Cancelaria de Stat prin intermediul Biroului relații cu diaspora, cu susținerea financiară a Comisiei Europene, Centrului Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație (ICMPD) și Ministerului Muncii și Politicilor Sociale al Republicii Italiene.

În perioada ianuarie-decembrie curent, CCI a avut întrevederi de afaceri cu reprezentanții din diferite state, precum: Republica Belarus, Republica Islamică Iran, Turcia, Rusia, Ucraina, Republica Myanmar, România, Germania, Grecia, Belgia, Slovacia, Ungaria, Sudan, Republica Mali etc. cu scopul aprofundării relațiilor comercial-economice, organizării misiunilor economice ș.a.

De asemenea, CCI a RM a constituit relații de cooperare cu mai multe organizații naționale și internaționale, în scopul promovării mediului de afaceri autohton. Astfel, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au semnat un acord de colaborare în vederea promovării politicilor, strategiilor și programelor de stat în domeniul dezvoltării pieței forței de muncă, protecției sociale a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prevenirii șomajului și combaterii efectelor sale sociale precum și implementării politicii de migrație a forței de muncă,

Potrivit actului semnat, CCI a RM și ANOFM își propun să organizeze în comun activități de informare și consultare a agenților economici privind oportunitățile oferite pe piața muncii, să înregistreze locurile de muncă vacante declarate de agenții economici, membri ai CCI a RM, dar și vor acorda suport în preselecția și repartizarea candidaților potriviți la locurile de muncă vacante declarate.

Cu scopul dezvoltării mediului de afaceri autohton și capacităților instituționale ale Autorităților Publice Locale, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a semnat un Acord de colaborare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). Conform actului semnat, instituțiile vor coopera pe mai multe domenii, printre care: îmbunătățirea dialogului dintre mediul de afaceri și APL; facilitarea informării antreprenorilor despre oportunitățile de afaceri disponibile în diferite localități; conlucrarea în procesul de examinare a cadrului legal existent și proiectelor de acte normative, promovate de structurile statale, prin prisma descentralizării, consolidării autonomiei locale și dezvoltarea antreprenorialului; promovarea și participarea în cadrul Start-up Academy etc.

Camera are semnat un Acord de colaborare cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, privind dezvoltarea unui parteneriat continuu și eficient pentru elaborarea și implementarea politicilor pe piața muncii. Acordul contribuie la dezvoltarea pieței forței de muncă, prin susținerea învățământului profesional tehnic și formării continue conform cerințelor pieței muncii, stabilirii unui mecanism de analiză și informare despre piața muncii și dezvoltarea Observatorului pieței muncii, corelarea cererii și ofertei de forță de muncă și identificarea și crearea mai multor locuri de muncă.

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și SA „ROMCONTROL” România au semnat un acord de cooperare privind schimbul de experiență, perfecționarea specialiștilor și colaborare prin prestarea serviciilor de inspecție pe teritoriul Republicii Moldova. Potrivit actului semnat, instituțiile se vor susține reciproc, prin identificarea cursurilor de pregătire în domeniile de interes și a condițiilor de participare la acestea, cursuri care pot fi utile în deschiderea de oportunități de colaborare pe teritoriul fiecărei țări.

Pentru a face schimb de experiență cu alte instituții similare din afara țării, CCI a RM a semnat un Acord de cooperare cu Camera de Comerț și Industrie din Safranbolu, Republica Turcia, care are drept scop dezvoltarea și consolidarea relațiilor economice și comerciale dintre agenții economici din cele două state.

Un Acord de cooperare similar a fost semnat și cu Camera de Comerț, Industrie, Mine, Agricultură și Turism din Esfahan, Republica Islamică Iran, cu scopul aprofundării relațiilor comerciale și schimbului de experiență.

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova este unul din actorii principali care promovează activ învățământul dual și oferă suportul și monitorizarea programelor de instruire practică în cadrul companiilor ce implementează programele de formare prin învățământ dual. Una dintre măsurile importante întreprinse în acest domeniu a fost aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământul dual (Hotărârea Guvernului nr. 70 din 22 ianuarie 2018).

La moment, putem vorbi despre constatarea conformității agentului economic pentru desfășurarea activității de formare profesională prin învățământul dual pentru 10 penitenciare și 45 companii, pentru anul de studii 2018-2019.

O altă realizare importantă pentru noi în domeniul dual este și crearea unui soft pentru Platforma IT cu referire la Învățământul dual (în prezent, softul se află în faza de testare finală).

De asemenea, CCI ține evidența agenților economici care participă la realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

Dacă la capitolul învățământ dual CCI are înregistrate rezultate pozitive, același lucru îl putem menționa și despre intruirile organizate în cadrul instituției.

Pe parcursul perioadei de raportare s-au organizat mai multe activități (seminare, cursuri, traininguri corporative, programe și proiecte internaționale), la care au participat sute de persoane (angajați ai întreprinderilor și persoane fizice).

Tematicile seminarelor au inclus următoarele subiecte: Practica și psihologia vânzărilor; Managementul proiectului; Operațiuni de export import; Noile prevederi ale legii privind Achizițiile Publice. Contestațiile; Vânzări profesioniste (SES).

La solicitarea agenților economici, au fost elaborate programe noi de formare continua în domenii: vânzări; optimizarea business proceselor; leadership; dezvoltarea echipei; aspecte fiscale.

În perioada ianuarie- martie, echipa nou formată în cadrul „Programului de pregătire și perfecționare a managerilor de la întreprinderile din diferite sectoare ale economiei Republicii Moldova” trece un program de traininguri preparatorii constituit din mai multe module, care include domeniile de prezentare eficientă, operațiuni import-export, tehnici de negociere, managementul proiectelor etc.

De asemenea, în luna februarie, echipa din domeniul agriculturii din cadrul „Stagiul în Germania” a participat la programul de stagiul desfășurat în orașul Kiel (care include instruirii pe subiecte manageriale și de internaționalizare a afacerii; vizite de informare la întreprinderi notorii și vizite individuale de stabilire a relațiilor de colaborare).

În luna octombrie 2018, CFA a organizat selecțiile pentru candidații la Programul ”Moldova- Germania” din 2019. La selecții au participat 42 candidați, dintre care au fost acceptați- 28.

Pe perioada raportată, la “Programul de sporire a calificării managerilor Moldova-Austria” au participat 11 reprezentanți de la 7 companii din Republica Moldova. Pe parcursul primei etape participanții au beneficiat de un program intensiv de training cu formatori-experti ai Institutului pentru Dezvoltare Economică WIFI din Austria.

Etapa a doua – stagiul la Viena a avut drept scop stabilirea contactelor directe de afaceri cu parteneri din Austria; familiarizarea cu mediul de afaceri austriac; studierea potențialului de producere și de export-import în domeniile de activitate a firmelor-participante.

De la începutul lunii martie a.c., 17 specialiști în Direcția Construcției, din 15 Consilii Raionale au beneficiat de Programul Manager Energetic European –EUREM.

Managerii instruiți au beneficiat de o pregătire practică necesară desfășurării activității de elaborare, proiectare, implementare și control al proiectelor prevăzute pentru sporirea randamentului proceselor energetice în cadrul unui obiect public sau privat. Managerii energetici din cadrul Consiliilor raionale, după participarea la instruirii au primit certificate internaționale, ce le permit să elaboreze și să gestioneze proiecte de Eficiență Energetică, finanțate din surse europene.

Printre serviciile înalt apreciate de către reprezentanții mediului de afaceri din republică sunt activitățile expoziționale desfășurate de CCI în țară și peste hotare, ceea ce contribuie la promovarea mărfurilor autohtone pe noi piețe de desfacere, facilitează transferul de experiență și noi tehnologii.

Astfel, în perioada de referință, s-a desfășurat cea mai așteptată expoziție din țară-Expoziția națională „Fabricat în Moldova”, care a avut sloganul „Fabricat în Moldova – Fabricat pentru tine!”

La inaugurarea celei de-a XVII-a ediții a expoziției a participat conducerea de vârf a țării, reprezentanții Guvernului, Ambasadori acreditați în Republica Moldova și reprezentanți ai Administrației Publice Locale, care au valorificat necesitatea organizării unor astfel de evenimente, promovarea producătorilor autohtoni și îmbunătățirea dialogului public-privat.

În acest an, la expoziție au participat 427 de agenți economici autohtoni, din diferite sectoare ale economiei naționale. Expoziția a fost vizitată de aproximativ 50 mii de persoane, care au fost mulțumiți de calitatea produselor și de prețurile expozanților. Spațiul expozițional a constituit peste 3200 m.p.

Prezenți au fost și vizitatori din România, Iran, Turcia, Belarus, Ucraina. Aceștia au fost impresionați de produsele expuse de meșterii populari și de standurile colective ale consiliilor raionale. Totodată, expoziția a fost vizitată de un număr considerabil de studenți și elevi. Aceștia și-au arătat interesul nu doar față de produsele autohtone, dar și față de programul de afaceri, participând la seminare, conferințe și mese rotunde și față de procesul de organizare a expoziției, implicându-se în calitate de voluntari ai expoziției ”Fabricat în Moldova”.

În cadrul expoziției, au fost inițiate mai multe rapoarte de colaborare dintre agenții economici autohtoni și reprezentanții din România, Ucraina și Belarus. Astfel, au fost încheiate circa 60 contracte de intenții și acorduri de colaborare. La fel ca și la ediția din anul trecut vizitatorii au putut aprecia produsele companiilor mixte, membre ale Camerei de Comerț Moldo - Italiene, iar în pavilionul nr. 3 s-au expus și câteva firme din Belarus.

La ediția din acest an au fost organizate 12 activități, la care au participat peste 1000 de persoane. Programul de afaceri a inclus: Mesele rotunde: „Economia Verde. Fabricat în Moldova”; „Învățământul dual”; Seminarele: ”Proceduri vamale simplificate”; ”Trei oportunități oferite de proprietatea intelectuală pentru dezvoltarea antreprenorială”. „Dezvoltarea inovațiilor în regiuni cu suportul autorităților publice locale”; ”Piața agroalimentară: realități și perspective”; „Avantajele accesării garanțiilor bancare” etc.

Cel mai așteptat și important eveniment din cadrul programului de afaceri a fost Forumul Internațional de Afaceri cu genericul „Investiții în Regiune – investiții în viitor” organizat în premieră în regiunea de Sud a țării. Astfel, pe data de 1 februarie 2018, la Cahul s-au întrunit delegații din 5 țări, printre care România, Ucraina, Belarus, Turcia, Iran. În total, au participat circa 95 de reprezentanți ai mediului de afaceri, autorităților și organizațiilor de susținere a business-ului de peste hotare, care sunt interesați în inițierea parteneriatelor și plasarea investițiilor pe piața Republicii Moldova. Din Republica Moldova au participat peste 200 de agenți economici din diverse domenii (agricultură, textile, construcții, industria alimentară, transport și logistică, tehnologii informaționale și comunicații, industrie), precum și reprezentanți ai autorităților publice locale, organizațiilor de susținere a business-ului din țară și de peste hotare.

În cadrul sesiunii plene au fost prezentate delegațiilor din străinătate, reprezentanților Ambasadelor acreditate în R. Moldova, situația economică și atractivitățile investiționale a Regiunii de Sud a Republicii Moldova. După finisarea sesiunii, au fost organizate întrevederi bilaterale de afaceri pentru companiile prezente din Republica Moldova, România, Ucraina, Turcia; Iran. În total au avut loc peste 215 întrevederi bilaterale de afaceri.

În acest interval de timp scurt, CCI a RM a organizat Forumul oamenilor de afaceri Republica Moldova-Belarus, la care au participat peste 40 de agenți economici autohtoni și belaruși. Forumul a făcut parte din programul de afaceri al Expoziției naționale „Fabricat în Moldova“ 2018.

Un forum similar, doar că de această dată însoțit de o amplă expoziție a antreprenorilor din Republica Belarus a fost organizată la mijlocul lunii aprilie. Evenimentul a întrunit cca 200 de reprezentanți ai mediului de afaceri din cele două state.

Alte evenimente de afaceri au fost organizate în cooperare cu partenerii din Federația Rusă- Forumul Moldova- Rusia, din luna octombrie a acestui. O delegație din țara noastră a participat de curând la Summit-ul de afaceri privind dezvoltarea comerțului, în China.

Peste 120 de agenți economici din Republica Moldova și Turcia au participat la Simpozionul ”Noi orizonturi în ameliorarea cooperării economice între Turcia și Moldova”, organizat la Chișinău de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) și Academia de Studii Economice a Moldovei (ASEM).

La capitolul târguri și expoziții nu putem trece cu vederea Expoziția ”Republica Moldova Prezintă”, care în acest an s-a desfășurat la Brașov, cu participarea a 100 de companii autohtone și de curând la Iași, România, la care au participat cca 70 de întreprinderi moldovenești. Rezultatele ambelor expoziții au fost pozitive, ba mai mult, consumatorii din Brașov ne așteaptă să ne reîntoarcem și în anul 2019 cu produsele noastre calitative și accesibile din toate punctele de vedere.

Totodată, CCI a RM atrage o atenție deosebită programelor și expozițiilor internaționale. În perioada de referință, Camera a organizat participarea companiilor autohtone la programul „Misiunea cumpărătorului” din Grecia, Turcia și Italia, în cadrul mai multor expoziții internaționale. La astfel de evenimente, participanții au ocazia să interacționeze cu reprezentanții mediului de afaceri din mai multe state, să organizeze vizite la întreprinderi și chiar să încheie contracte de cooperare.

În toamna acestui an, pe scena principală din Piața Marii Adunări Naționale, traditional, au fost premiați învingătorii concursului pentru cel mai bun vin de casă ”Polobocul de Aur”, organizat în cadrul sărbătorii naționale “Ziua națională a vinului”, Exact ca și în anii precedenți, etapa republicană a concursului s-a desfășurat în luna martie, unde au fost examinate cca 106 probe de vin de casă și desemnați 7 învingători, cărora li s-a decernat diplome de onoare și trofeul concursului- un poloboc de 100 de litri.

Pe lângă evenimente expoziționale în țară și peste hotare, Camera mai organizează concursul ”Premiul pentru realizări în domeniul calității” și “Marca Comercială a Anului”.

La 31 mai 2018, 155 de întreprinderi din țara noastră, participante la concursurile “Marca comercială a anului 2017”, “Premiul pentru realizări în domeniul calității” și 17 consilii raionale, prezente la Expoziția națională “Fabricat în Moldova 2018” au fost premiate în cadrul celui mai important eveniment al businessului autohton – “Gala Businessului Moldovenesc”, organizat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI) în parteneriat cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).

Evenimentul din acest an a reunit peste 350 de persoane, printre care oficialități, membri ai guvernului, reprezentanți ai administrației locale, ambasadori aflați în misiune pe teritoriul Republicii Moldova și desigur instituțiile și companiile din țara noastră care ocupă un loc important în sfera de dezvoltare a economiei naționale

CCI, ca promotor al businessului autohton, susține implementarea Proiectului „Suport pentru Cadrul Infrastructurii Calității în contextul DCFTA în Republica Moldova”, prin informarea mediului de afaceri despre asistența disponibilă, selectarea companiilor care pot beneficia de suportul UE în domeniul calității.

Obiectivele proiectului sunt continuarea alinierii structurilor țării de infrastructură în materie de calitate și de supraveghere a pieței la cerințele UE, sporirea aspectelor de competitivitate a sectorului privat al țării, prin îmbunătățirea proceselor de producție, calitate și de business ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), elaborarea planului de acțiuni privind vizibilitatea și comunicarea specifică multidimensională privind DCFTA, în special în domeniile infrastructurii calității, supravegherii pieței și condițiilor piețelor interne și externe.

În perioada de referință, Camera a cooperat și cu Proiectul ”Edineț-pol de creștere economică în regiunea de Nord a Moldovei” finanțat în cadrul Inițiativei ”Primării pentru creștere economică” al Uniunii Europene (Comisia Europeană); Vizibilitate și comunicare pentru acțiunile referitoare la implemenrtarea Acordului de Asociere/ Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (AA/DCFTA) în cadrul programelor de asistență finanțate de UE; Creșterea capacităților de export ale companiilor de pe malul stâng al Nistrului (Good Governance Fund, Marea Britanie); USAID-funded Moldova Structural Reform Program; Programul de formare continuă a maiștrilor-instructori în producție din întreprinderile din Republica Moldova (GIZ); Enterprise European Network (EEN); EUREM.

Totodată, Camera de Comerț și Industrie, în parteneriat cu alte 9 organizații europene a devenit câștigătoare a Programului Erasmus pentru Tinerii Antreprenori (Proiectul-

MOVE-YE: Mobilizarea valorilor și ideilor antreprenoriale în Europa). Este pentru prima dată când o organizație din Republica Moldova devine reprezentant al Programului Erasmus pentru Tinerii Antreprenori, care este un program de schimb transfrontalier ce oferă antreprenorilor noi sau aspiranți șansa de a învăța de la antreprenorii cu experiență care conduc mici companii în alte țări participante.

La capitolul expertiză, certificare și Carnete ATA, CCI se poate mândri cu rezultate pozitive. De la începutul anului 2018, procedura de obținere a Carnetului ATA a devenit mai simplă și accesibilă. Astfel, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, ca instituție abilitată cu dreptul de emitere a Carnetelor ATA, a aprobat un nou Regulament de obținere a acestora.

În anul curent, reprezentanții Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova au participat la consultările publice privind noul Cod Vamal, organizate de Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal.

Proiectul Noului Cod Vamal a fost examinat de către specialiștii și membrii CCI, fiind elaborate mai multe propuneri de îmbunătățire, care au fost acceptate și luate în considerare la definitivarea proiectului.

De curând, CCI a participat la evenimentul regional în domeniul facilitării comerțului dintre țările CEFTA (Acordul de Comerț Liber Central European), desfășurat în capitala Albaniei, Tirana.

La această reuniune au participat autoritățile vamale din statele-membre CEFTA (Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Republica Moldova, Muntenegru, Croația, Serbia, UNMIK Cosovo). În cadrul evenimentului, CCI a RM a prezentat experiența programului AEO în Moldova și rolul Camerei ca co-fondatorul AEO Network – asociația companiilor AEO din Moldova. AEO Network a fost instituită la finele anului 2017 ca platformă de comunicare cu companiile care au obținut statutul de AEO. În țara noastră sunt peste 110 AEO și în acest sens AEO Network își propune să acorde asistența necesară acestora pentru conformare la condițiile de autorizare dar și promovarea noilor simplificări și beneficii la procedurile de import și export.

Tehnologiile informaționale constituie o parte pregnantă a societății moderne, inclusiv a mediului de afaceri, de aceea CCI a întreprins acțiuni pentru utilizarea eficientă a acestora atât în procesul de lucru cu bazele de date, cât și de comunicare cu membrii Camerei, mass-media, publicul larg și partenerii din țară și de peste hotare.

Pentru a evidenția activitățile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și a membrilor săi, în cadrul interacțiunii cu mass-media, atât la nivel național,

cât și regional, în perioada de raportare, presei i-au fost furnizate informațiile despre cele mai importante evenimente organizate de CCI, la care au participat conducerea, colaboratorii sau membrii instituției camerale.

Astfel, mediul de afaceri este informat mereu despre toate activitățile organizate și care urmează să se desfășoare, printr-o serie de mijloace de comunicare.

Activitățile CCI sunt intens mediatizate prin intermediul paginii oficiale a instituției, paginii de facebook care este urmărită de peste 4300 de persoane, și desigur, prin intermediul portalurilor de știri on-line, posturilor TV, radioului, ziarelor, revistelor specializate.

De asemenea, a fost implementat un nou sistem informațional în domeniul expertizei, evaluării și certificării mărfurilor. Sistemul Informațional Automatizat (SIA) al CCI a RM, Modulele Expertiză, Evaluare și Certificare reprezintă un suport considerabil în acordarea serviciilor respective.

La moment în sistem sunt înregistrați 117 utilizatori activi, din rândul experților și administrația CCI a RM. La începutul lunii noiembrie curent, în sistem au fost înregistrați 940 agenți economici care au beneficiat de serviciile de expertiză, evaluare și certificare prestate de către Camera de Comerț și Industrie. Totodată numărul Rapoartelor eliberate cu succes (Statut Finisat) la începutul aceleiași luni constituia:

- 874 de rapoarte pe Expertiză;
- 147 de rapoarte pe Evaluare;
- 1037 de rapoarte pe Certificare.

Ținem să menționăm că numărul de rapoarte este în creștere continuă.

Totodată, a fost achiziționat produsul software 1C- Contabilitate vers.8. În prezent, se lucrează la reconfigurarea sistemului procurat la necesitățile CCI.

Derularea afacerilor presupune anumite relații contractuale, de aceea un rol extrem de important în soluționarea litigiilor între agenții economici îi revine Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI și Centrului de Mediere.

Comparativ cu alte Curți de arbitraj din țară, Curtea de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie este cea mai solicitată, grație experienței vaste și reputației ireproșabile.

În perioada de referință, Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de lângă CCI și Centrul de Mediere au organizat 3 seminare pentru mediul de afaceri, cu scopul informării despre metodele de soluționare alternativă a litigiilor comerciale prin mediere și arbitraj.

De asemenea, Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI a organizat în primul trimestru al anului curent peste 300 de ședințe. Au fost înregistrate 113 cereri de arbitraj, din care 4 internaționale și 109 interne, mai multe decât în perioada similară a anului trecut. De asemenea, au fost soluționate 110 de dosare, din care 72 din cele înregistrate în anul curent.

Centrul de Mediere al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a primit dreptul de a oferi instruire în domeniul medierii. Astfel, cu suportul Centrului pentru Soluționarea Eficientă a Disputelor din Marea Britanie (CEDR), la 22 martie curent, Centrul de Mediere al CCI a organizat cursul de instruire inițială în domeniul medierii.

Cursul a avut genericul "Baza teoretică generală" și a înglobat următoarele subiecte: Prevederile cadrului legislativ general și național cu privire la mediere; Gestionarea biroului de mediere; Particularitățile tranzacției de mediere și alte acte indispensabile procesului, Medierea conflictelor de familie, de muncă, penale, contravenționale.

Tot în această perioadă, 9 mediatori ai Centrului de Mediere au fost instruiți de către CEDR ca formatori.

Recent, Centrul de Mediere a semnat un memorandum de cooperare cu Mobiasbancă. Potrivit acestui act, Mobiasbancă lansează un instrument inovativ, conform cu practicile internaționale, de soluționare a reclamațiilor clienților prin intermediul procedurii de mediere. Pe lângă aceasta, prin mediere au fost soluționate 11 litigii.

Activitatea Filialelor CCI a RM

Un rol deosebit și în viziunea noastră important în realizarea direcțiilor prioritare de activitate, le revine filialelor CCI, conduse, în mare parte de membrii Biroului Executiv. Reieșind din cele menționate, considerăm oportun să prezentăm succint activitatea realizată de filialele instituției camerale în perioada ianuarie-martie 2018.

Astfel, în perioada de referință, **filiala Bălți** a organizat mai multe activități, în vederea prezentării serviciilor oferite de CCI, promovării și susținerii mediului de afaceri autohton. În acest context, a fost organizat un focus grupul în cadrul Proiectului UE „Vizibilitate și comunicare pentru acțiunile referitoare la implementarea Acordului de Asociere/Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător”, la care au participat 11 agenți economici din regiunea Bălți.

În luna februarie, 20 de reprezentanți ai mediului de afaceri din regiunea Bălți au participat la seminarul de instruire cu genericul: „Implementarea standardelor internaționale de management (ISO) – un factor important în afacerea Dumneavoastră”, organizat în parteneriat cu PRISMA-PRIM SRL;

La 3 aprilie, filiala Bălți, Camera de Comerț și Industrie a RM în parteneriat cu AFAM (Asociația Femeilor Antreprenoare din Moldova), BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare) și UN Women a organizat un Business Breakfast cu Rania Anderson, expert internațional în promovarea profesională a femeilor, autoare de cărți și coach de afaceri. La eveniment au participat 21 de femei, reprezentante a businessului autohton și mediului academic din orașele Bălți, Glodeni și Rîșcani.

De asemenea, Filiala Bălți a CCI a organizat seminarele: „Modificările Politicii bugetar-fiscale pentru 2018”, la care au participat 20 agenți economici din regiunea Bălți; „Modalitatea de completare a declarației cu privire la impozitul pe venit (VEN 12) pentru anul 2017”, cu participarea a 44 agenți economici din regiunea Bălți; „Particularitățile contabilității în agricultură” a fost genericul seminarului din 20 februarie, la care au participat 31 de contabili din domeniu.

În perioada 19 – 23 martie 2018, 9 companii din regiunea Bălți (orașul Bălți, raioanele Sîngerei, Fălești) au participat la vizita de studiu în Austria, componenta Programului de sporire a calificării managerilor Moldova-Austria. În acest context, delegația a participat la Platforma Economică, organizată de Camera Economică a Austriei, care a inclus un For de afaceri dintre agenții economici din Austria și Republica Moldova, întrevederi bilaterale etc. Partea oficială a fost onorată de E.S. Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar a Republicii Moldova în Austria Dl. Victor Osipov și circa 20 reprezentanți ai mediului antreprenorial din Austria.

În perioada 23-25 februarie, la Bălți, au fost desfășurate expo-târgurile specializate „Agroteh” și „Alimentar Expo”, ediția a XXII-a și salonul „Mărțișor”, ediția a XIII-a. La ediția curentă a expo-târgurilor specializate „Agroteh” și „Alimentar Expo” și a salonului „Mărțișor” și-au prezentat realizările peste 60 de întreprinderi din municipiile Bălți și Chișinău, orașele Ungheni, Drochia, Sîngerei, Ceadâr-Lunga, Comrat și raioanele Rîșcani, Glodeni, Florești, Strășeni, Nisporeni, Criuleni.

În luna martie, filiala Bălți a Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a organizat etapa regională a concursului pentru cel mai bun vin de casă „Polobocul de aur”. La concurs au participat 11 producători de vin de casă din regiune: raioanele Sîngerei, Fălești, Glodeni, Rîșcani și orașul Bălți.

Expo-târgul universal „Toamna la Rîșcani”, ediția a VII-a a adunat 31 producători autohtoni și prestatori de servicii.

În perioada 10- 12 octombrie, în parteneriat cu primăria Bălți, filiala a organizat și desfășurat expo- târgul universal „CONSUM EXPO”, ediția a XXIV-a. Peste 20 de agenți economici din toată țara și-au prezentat produsele și serviciile locuitorilor și oaspeților municipiului Bălți;

La capitolul expoziții și târguri, **filiala Edineț** a organizat târgul expozițional universal „Accentele primăverii la Dondușeni 2018”, care are drept scop susținerea producătorului autohton, crearea premiselor pentru lansarea produselor competitive pe piață, un mod de stimulare a activității antreprenoriale, la care au participat 21 de producători autohtoni.

De asemenea, filiala a organizat cursul de instruire “Contabilitate și 1C” cu scopul de a spori competitivitatea și calificarea tinerilor antreprenori și angajați ai întreprinderilor. La curs au participat 9 tineri antreprenori din regiune.

În luna septembrie curent, o delegație din Letonia condusă de dna Jevgēnija Butņicka, reprezentanta Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM) al Letoniei, au organizat o vizită la Edineț. În cadrul întâlnirii au prezentat proiectele implementate și prioritățile de dezvoltare a municipiului Edineț ca pol de creștere economică, activitățile realizate cu colegii din Letonia, în special cu comunitățile înfrățite Rezekne și Daugavpils. Tematica prioritară a fost serviciile de apă și canalizare, deșeurile, dar și atragerea potențialilor rezidenți în parcul industrial. La rândul lor, delegația letonă s-a referit la structura și atribuțiile instituțiilor de dezvoltare regională din Letonia, și-au împărtășit experiența și au oferit recomandări pe marginea unor aspecte privind îmbunătățirea situației cu deșeurile menajere și apă din mun.Edineț.

În luna octombrie, la expoziția- târg “Toamna de aur 2018” au participat 25 agenți economici din republică. La expoziția- târg „Ultima frunză 2018 la Dondușeni”, ediția V-a au participat 20 agenți economici.

În noiembrie au fost organizate alte două expoziții: „Toamna 2018 la Briceni”, ediția III-a și prima ediție „Motive tomatice 2018 la Edineț”.

La 29 octombrie 2018 a fost organizată prima masă rotundă în cadrul proiectului “Edineț – Pol de creștere economică în regiunea de Nord a Republicii Moldova”, la care au participat rezidenții parcului industrial, reprezentanții școlilor profesionale, parteneri de proiect. Scopul evenimentului a fost stabilirea unei baze de colaborare și comunicare eficientă, rezultatul final al căreia va fi îmbunătățirea procesului de pregătire a forței de muncă, în corespundere cu necesitățile mediului de afaceri.

Filiala Găgăuzia a CCI s-a evidențiat în perioada de referință prin numeroase cursuri de limbi străine, organizate pentru copii din teritoriu. De asemenea, a organizat tradiționalul expo-târg " Паскелля – 2018", Ziua Vinului etc.

Activitatea **Filialelor Hîncești, Tighina**, întreprinderii afiliate din Rîbnița a CCI (**Intereconomservice**), în perioada de referință s-a bazat în special pe promovarea serviciilor oferite de CCI și susținerea mediului de afaceri din regiune.

Filiala Soroca, a organizat, în cadrul proiectului Uniunii Europene „Vizibilitate și comunicare pentru acțiunile referitoare la implementarea Acordului de Asociere/Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA)” o dezbatere publică cu participarea a 10 agenți economici. De asemenea, a fost coorganizatorul tradiționalului Festival al Mărului.

Filiala Ungheni a CCI, în perioada de referință a organizat în parteneriat cu Consiliul Raional Ungheni și ODIMM - prezentarea oportunităților de finanțare a IMM-urilor, programele Pare 1+1, vizite la instituții similare din România, pentru a face schimb de experiență etc.

Filiala Cahul a continuat practica de promovare a învățămîntului dual în formarea cadrelor muncitorești calificate, a organizat mese rotunde.

Filiala Orhei a CCI a RM, în perioada de raportare a continuat lucrul cu membrii CCI și implicarea în diferite programe și proiecte de susținere a mediului de afaceri.

Subliniem că prin serviciile prestate și asistența oferită întreprinderilor, inclusiv celor mici și mijlocii, Camera de Comerț și Industrie are un rol important în asigurarea creșterii economice și dezvoltarea durabilă a țării, contribuind la sporirea competitivității companiilor pe piața locală și pe piețele internaționale. În acest proces

este implicată activ întreaga rețea care formează sistemul cameral din Republica Moldova, ceea ce permite ca agenții economici din toate regiunile țării să beneficieze de un spectru larg de servicii, toate având scopul de a-i ajuta pe întreprinzători să devină mai competitivi.

Acestea au fost cele mai importante activități ale Biroului Executiv în anul 2018.

Considerăm că în cadrul ședinței, membrii Consiliului la rând cu aprecierea activității Biroului Executiv în această perioadă de timp, vor veni cu sugestii și propuneri pentru ca activitatea CCI a RM în perioada următoare să fie cât mai eficientă, atât pentru membrii Camerei, cât și pentru întreaga comunitate economică din țară.